

Bidrag till
Folkminnestäolan.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNEBOK

Höstarbetet i gamla tider.

Skörden under förra seklet tillg
frå andra vätt än nu för tiden med
våra moderna maskiner. Då måste al
säden huggas med lic och bindas
för hand. Det krävde ju också
många gånger fler dagverken, men äve
dagverken voro mycket längre än nu
för tiden arbetet tog sin början redan
vid 4 o 5 tiden på morgonen och pågick
stundom till 10 o 12 tiden på kvällen
Det första de kvinnliga kända att
göra på morgonen var att "ino" band
av råghalm att binda den säd som var
så kort att det inte gick att taga
av den ramma att binda med. Männe
bögade däremot hugga så fort de slipat
sina lic. Huggningen tillgick så att
den som var duktigast (förhuggaren) bögade
vid en rida på fältet och när han
sedan fått ett förprång på 25 fommor

(50 m) fick nästa man kugga i, men nu
 fingo de andra böja efter varandra.
 Sedan var det ett riktigt tövlande
 hela dagen, de som voro esu försökte
 hinna fatt de framförvarande och kugg
 ut dem" och om detta lyckades måste
 de gå tillbaka och böja på nytt
 och på så sätt kunde de första bli ef
 När så den första (förhuggaren) kuggit,
 "no" fram skulle han vässa sin lila
 med en medkvad "strykgrän" vilket tillg
 så att man för spären fram och tillbaka
 över eggen, sedan skulle han gå tillbaka
 och böja på nytt. När så kl. blivit 6
 var det frukost som bestod av sill och
 potatis och mjölk eller kumbryggt dricka
 och mjölk som äts av ett gemensamt
 fat. Efter frukosten fortsatte männen
 att kugga medan kvinnorna bögade att
 (noga) rulla upp säden. Så kl. 9 var det
 "lillmiddag" då blev man bjuda på en st
 smörgår av kumbakat bröd med kumlaga
 ost och supen inke att förglömma sedan
 gick det med samma fart till middag
 som var kl. 12, denna bestod särskilt
 under råghörten av soppa på köns.
 På eftermiddagen bögade kvinnofolket

att binda den såd de rullat upp på förmiddagen medan männen fortatte a hugga. Så vid 5 tiden var det mejlaffon vilken bestod av samma stora korg med smörgåsar som bars ut på förmiddagen. Arbetet fortgick så till kl 8 men då skulle man hjälps åt att ställa upp allt som kvin folken bundit under dagen och ibland kunde det bli nästan midnatt innan det var färdigt och nu samlades man till dagens sista mål som bestod av ringrot och mjölk sedan gick man till vila för att redan efter några timmar påbörja nästa dags skördearbete.

När man så fått huggit och bundit all såden skulle den höjas in. För detta arbete fordrade man arbetare. Med dåtida vagnar och vägar kunde man knappast lasta mer än en bräddel av musida säder men så körde man så mycket fortare.

Sedan återstod det man hade arbetat och glätt sig för hela höst höstgillet här skulle ju alla vara med som hade varit med minst en dag i arbetet och det blev naturligtvis

ganska många för nästan alla
hantverkare i byn hade nästan varit
med att hjälpa till. Gilllet tog
nastigen sin bögen vid 1 & 2 tiden, gick
och det första man förplägades med var
en besk som bjöds vid ett bord vid
sidan i stortugan. Sedan intogs måltid
vid långbordet i stortugan som dignad
av den myckna maten man lagat
flera dagar i förväg husdrässa
var lammfrikasé och någon slags
äpplegröt som efteråt medan traktör
säg efter att ingen blev glömd med
"äpplare" och var det någon som inte
hade nog aptit skulle han ha besök.

När man sedan hade ätit och druckit
rymdes borden undan för att man
skulle kunna ta sig en sväng. Så
var det alltid någon som hade en "pigg"
och en "fjola" och så var dansen i full
gång till långt fram på smätimmarna
då man skulle intaga förfestningen
bestående av smör, bröd, ost, korv och skin
samt av den råta roten vilket var och
en fick laga vad han ville. Så fortsatte
hörtagillena i en enda lång rad från
gård till gård med nästan samma

genast många för nästan alla
 hantverkare i byn hade nästan varit
 med att hjälpa till. Gilllet tog
 naturligen sin början vid 1 & 2 tiden, qv. 2. om
 och det första man förplögade med var
 en verk som bjöds vid ett bord vid
 sidan i stortstugan. Sedan intogs måltiden
 vid långbordet i stortstugan som dignade
 av den myckna maten man lagat
 flera dagar i förväg husdräktens
 var lammfrikasé och någon slags
 äpplegröt som efteråt medan traktören
 såg efter att ingen blev glömd med
 "äpplaren" och var det någon som inte
 hade nog aptit skulle han ha best. .

När man sedan hade ätit och druckit
 rymdes borden undan för att man
 skulle kunna ta sig en sväng. Så
 var det alltid någon som hade en piglod
 och en "fjla" och så var dansen i full
 gång till långt fram på smottimnarna
 då man skulle intaga förfestningen
 bestående av smör, bröd, ost, korv och skinka
 samt av den söta sorten vilket var och
 en fick ta vad han ville. Så fortsatte
 höstgillena i en enda lång rad från
 gård till gård med nästan samma

gärster, man hade ju hjälps åt så
att alla fått inkörtat. När man
sedan hade fått upp potatis och
andra rotfrukter vilka inte odlades
i någon nämnvärd omfattning plöjdes
eller "dras" jorden. Sedan detta var
avslutat skulle säden tröskas vilken
tog nästan hela vintern i anspråk.

Man började att tröska kl. 4
på morgonen med något uppehåll för
skötsel av djuren o dyl. för att sedan
hålla i till sena kväll. Kävarna bred
ut i en ring på golvet i lojen och
sedan tröskas säden av med en jrlig
för att därpå rensas och sällas i en
särskild maskin möjligen även för
hand där sådan maskin saknades.
Sedan återstod det endast att köra
till staden och sälja säden vilket
även det var ansträngande då det
mängonstäden var flera mil till
staden.

Fördsamt
Evert Nilsson

Örsjö socken

Adri:

Rydsgård

(1) Skriften 4105 Skriften M 6

Vermundingskt

Jag har inte mycket att fortälja, men för
att inte jag och min socka, skall vara sämst
skall jag här nedan skriva och berätta det
jag vet om gamla seder och bruk. Enligt vad
min fader berättat mig fick man sedan
man arhuggat ett sädesstycke inte gå
där ifrån förrän man stukat lian om och
bara ett par tag, en lie strykes ju som be-
kant med en så kallad strykespån för
att hålla luttet. Ett gammalt rim
här om lyder sålunda

Ingen ostryken lie nu äng,
och ingen feiga gå från sin dräng.
Den som inte stryker lian
han går miste om vinn.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

And

När man skulle ut och hämta sista
lasset, som var vad man kallar svare
 eller rävse, så man alltid att nu skulle
 vi köra efter vängsöen.

När man folkten stod på logen och tärsta
 med poläret eller slaga kom det ju alltid
 nyfikna barn för att titta på, dessa blevo
 då tillfrågade om de ville se lokatten, vil-
 ket de ju ville, de böja då titta upp emot
 taket varvid någon av mannaerna förså på
 att lägga poläret om halsen och klämma
 duktigt till och så blev deras önskan uppfyllt

Högaktningfullt

Ernst Olsson

Almaröd nr 11

Skivars,